

**Силабус навчальної дисципліни
«ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА
ТА КОНСУЛЬТУВАННЯ ПЕРСОНАЛУ»
Освітньо-професійної програми «Психологія екстремальних і
кризових ситуацій»**

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність: 053 «Психологія»

Рівень вищої освіти (перший (бакалаврський), другий (магістерський))	Другий (магістерський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	Навчальна дисципліна фахового вибору ОП
Курс	1-й курс
Семестр	1-й семестр
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС/години	4 кредити / 120 годин
Мова викладання	Українська мова
Що буде вивчатися (предмет вивчення)	Навчальна дисципліна «Психологічна підтримка та консультування персоналу» належить до вибіркового компоненту освітньо-професійної програми «Психологія екстремальних і кризових ситуацій» є прикладною та охоплює актуальну проблематику консультативної роботи психолога з персоналом організацій з метою психологічного супроводу в процесі особистісної і кар'єрної динаміки та емоційної підтримки у складних та кризових ситуаціях.
Чому це цікаво/треба вивчати (мета)	<p>Мета викладання даної навчальної дисципліни полягає в оволодінні психологічними знаннями щодо основних напрямів консультативної роботи, моделями та техніками консультативної психологічної допомоги, технологією ведення консультативної бесіди, методами психокорекційного впливу на особистість у форматі індивідуальної та групової роботи.</p> <p>У теоретичному аспекті - це надання психологічних знань щодо засвоєння основних психологічних механізмів та закономірностей психологічного впливу, вимог до особистості консультанта, можливого впливу професійної діяльності на особистість консультанта, структуру консультативного процесу, принципи організації консультативної взаємодії, особливості проведення консультативної роботи в основних класичних парадигмах психологічних шкіл та сучасних тенденціях синергетичного підходу.</p> <p>У практичному аспекті - це допомога майбутнім фахівцям оволодіти базовими навичками ведення консультативної бесіди та психокорекційної роботи з персоналом; визначенні програми консультативної роботи відповідно до запиту та поставлених цілей; діагностування заявлених скарг та ідентифікування прихованої проблеми; використання навичок та стратегій впливу на клієнта в процесі консультування; оцінювання результативності консультативної роботи.</p>
Чому можна навчитися (результати навчання)	Вивчення цієї дисципліни надає здобувачам можливість набути навички професійного проведення консультативної роботи з персоналом відповідно до поставлених завдань, виходячи із запиту клієнта та змісту проблеми; визначати способи, техніки та підходи до роботи з клієнтами, які звертаються до психолога-консультанта, оволодіння основними стратегіями та техніками психокорекційної допомоги, сприянню особистісного та професійного зростання клієнтів.

	<p>Також опанування матеріалу даної дисципліни передбачає такі програмні результати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій; – розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, консультування, психокорекція тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість; – розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість; – оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації; – уміти організовувати та проводити виробничі психологічні дослідження, пов'язані з оцінкою людського фактору; – розробляти та впроваджувати програми психологічної підготовки персоналу до діяльності в особливих ситуаціях.
<p>Як можна користуватися набутими знаннями і уміннями (компетентності)</p>	<p>В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен набути:</p> <p><i>Інтегральну компетентність</i></p> <p>Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог</p> <p><i>Загальні компетентності</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; – уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми; – здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); – здатність діяти соціально відповідально та свідомо; – здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. <p><i>Фахові компетентності</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психокорекційну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік. – здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології; – здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності; – здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями; – здатність активізувати психосоматичні ресурси особистості для її ефективного функціонування в екстремальних і кризових ситуаціях; – здатність організовувати консультативну та/або психотерапевтичну взаємодію (індивідуальну чи групову), аналізувати та оцінювати її ефективність; – здатність фахово взаємодіяти з керівним складом виробництв та організацій з актуальних питань управління людським фактором, техногенної безпеки та безпеки праці; – здатність розробляти та застосовувати превентивні та корекційні програми збереження психологічного благополуччя та психічного здоров'я людини; – здатність організовувати консультативну та психокорекційну взаємодію (індивідуальну чи групову) в в рамках системи психологічного супроводу в організаціях та на підприємствах з особливими умовами праці, а також аналізувати та оцінювати її ефективність.
<p>Навчальна логістика</p>	<p>Зміст дисципліни:</p> <p>Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з 1-го навчального модуля.</p> <p>Модуль №1 «Організація психологічної консультативної</p>

роботи з персоналом»

Тема 1. Принципи організації психологічного консультування персоналу

Особливості консультативної психологічної допомоги в організаціях. Цілі, предмет та методи психологічного консультування. Задачі психологічного супроводу організацій. Професійна позиція та система цінностей консультанта. Етичний кодекс психолога. Професійно-важливі якості психолога. Вплив особистості консультанта на процес консультування.

Тема 2. Професійні вимоги до консультанта та професійний етикет роботи психолога в організаціях.

Психотехнічні засоби впливу на клієнта. Вербальна та невербальна поведінка консультанта. Базові навички ведення консультативного інтерв'ю. Нереклексивне та рефлексивне слухання. Стимулювання та підтримання клієнта. Заохочування, переповідання, підсумовування. Техніки роботи з запитаннями. Принципи роботи з директивними настановами. Роль інтерпретації в проясненні проблеми клієнта. Техніки досягнення конструктивних змін в свідомості клієнта. Перенесення і контрперенесення в консультуванні.

Тема 3. Методи та психотехніки консультативної допомоги

Організація роботи з персоналом та управлінцями. Консультативний контакт. Сутність психологічного аналізу проблеми. Поняття проблеми в консультативній взаємодії. Збір інформації та її оцінка. Діагностика психологічної проблеми. Методи та прийоми вироблення плану дій. Фізичні компоненти психологічного клімату. Емоційні компоненти психологічного клімату. Фази психологічного консультування. Хронотоп консультативної роботи.

Тема 4. Структура процесу психологічного консультування

Оцінка персоналу з метою найму, атестації та переміщення. Професійна орієнтація та професійне консультування. Пропозиції щодо оптимального використання особистісних та професійних можливостей людини. Розвиток соціально-психологічної обізнаності і культури персоналу і підвищення кваліфікації співробітників; Прискорення процесів адаптації працівників в організації

Тема 5. Особливості психологічного консультування персоналу з питань професійної реалізації

Консультування тривожних клієнтів. Консультування при реакціях страху та фобіях. Консультування при переживанні провини. Особливості консультування клієнтів з гіперемоційними реакціями та клієнтів з депривацією емоцій.

Тема 6. Специфіка консультування клієнтів з порушеннями саморегуляції та емоційними проблемами

Консультування клієнтів з психосоматичними розладами. Консультування клієнтів з депресивними та суїцидними намірами. Консультування при переживанні втрати. Консультування при алкоголізмі

Тема 7. Особливості консультування клієнтів у кризових станах

Актуальні проблеми консультування в системі сімейних стосунків. Особливості консультування подружньої пари. Індивідуальне психоконсультування подружжя. Труднощі взаєморозуміння. Консультування при розлученні. Корекція позиції батьків стосовно дитини. Корекція дитячо-батьківських стосунків. Консультація батьків з приводу взаємин з дорослими дітьми.

Тема 8. Зміст та організація консультування з приводу подружніх проблем.

Підвищення ефективності взаємодії управлінців з персоналом. Психологічне забезпечення впровадження нововведень та реорганізації. Формування групових норм, моралі, організаційної культури, профілактика та вирішення конфліктів. Контроль за станом соціально-психологічного клімату в колективі, його вдосконалення та оздоровлення. Створення команди та сприяння її згуртованості

	<p>Тема 9. Зміст та особливості групової роботи психолога з персоналом Оцінка ефективності роботи психолога-консультанта. Проблема критеріїв оцінювання ефективності роботи. Методи оцінки. Ставлення консультанта до оцінювання роботи. Супервізія. Модель ефективного консультанта.</p> <p>Види занять: лекції та практичні заняття.</p> <p>Методи навчання: При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання: а) на лекційних заняттях: мультимедійні презентації, демонстрації, проблемно-орієнтовані бліц-дискусії та проблемно-пошукові методи; б) на практичних заняттях: ситуаційні завдання, практичні вправи, елементи тренінгових форм роботи та моделюючих ігор, виконання завдань в складі малих груп.</p> <p>Форми навчання: очна, заочна.</p>
Пререквізити	Дисципліна ґрунтується на знаннях основ психології, індивідуальних та вікових відмінностей, принципів і задач психологічного супроводу професійної діяльності.
Пореквізити	Набуті знання та професійні компетентності можуть бути застосовані при проведенні індивідуальної та групової роботи, спрямованої на підтримку фізичного здоров'я та психологічного благополуччя персоналу
Інформаційне забезпечення з репозитарію та фонду НТБ НАУ	<p>Навчальна та наукова література:</p> <p><i>Базова література</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Айві А. Цілеспрямоване інтерв'ювання і консультування: сприяння розвитку клієнта. Пер. з англ. О.Абесонової. – Навч.посібник. – К.: Сфера, 1998. – 342 с. – Васьковская С.В., Горностай П.П. Психологическое консультирование: Ситуационные задачи. – К.: Вища школа, 1996. – 192 с. – Закалик Г. М., Терлецька Ю. М., Шувар Н. М. Психологія розвитку та успіху особистості.-Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2019.- 488 с. – Карамушка Л.М. Психологія управління: Навчальна програма для підготовки менеджерів та практичних психологів. — 2-е вид., доповн. — К.: Міленіум, 2004. - 52 с. – Цимбалюк І.М. Психологічне консультування та корекція. Модульно-рейтинговий курс: Навчальний посібник. — К: ВД «Професіонал», 2005. — 656 с. <p><i>Допоміжна література</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Занюк С. С. Психологія мотивації: [навч. посібник] / С. С. Занюк.—К. :Либідь, 2011. – 304 с. – Карамушка Л.М. Концептуальні засади дослідження підготовки практичних психологів до надання психологічної допомоги управлінському персоналу організацій // Актуальні проблеми психології. — Т. 1. — Соціальна психологія. Психологія управління. Організаційна психологія. — Вин. 2. — Київ: Інститут психології ім. Г.С. Костюка АПН України, 2001. — С. 260-267 . – Кузікова С. Б. Основи психокорекції / Навч. посібник/ С. Б. Кузікова. - К. : Академвидав, 2012. - 319 с. – European Curriculum in Work and Organizational Psychology: Reference Model and Minimal Standards: Prepared by European Network of Organizational and Work Psychologists. — Paris: Fondation Maison des Sciences de L'Homme. — Paris, 1998. — 19 p. – <i>Ivkin, V.M. The English-Ukrainian Mini-Dictionary of Psychological</i>

	<p>Terms: Organizational and Economic Psychology /Ed. Karaniushka L.M. — K.: Millennium, 2004. - 30 p.</p> <p>– The Directory of Chartered Psychologists // The Directory of The British Psychological Society. - 2002. - 2003. - p. 3-16.</p>
Локація та матеріально-технічне забезпечення	Аудиторія 8а.909, проектор, екран, психологічний інструментарій для практичної роботи
Семестровий контроль, екзаменаційна методика	диференційований залік в форматі майстер-класів
Кафедра	Кафедра управління людським фактором
Факультет	Навчально-науковий інститут неперервної освіти
Викладач(і)	 <p>ПІБ Сечейко Олена Віталіївна Посада: доцент Вчене звання: доцент Науковий ступінь: канд. психол. наук Профайл викладача: Профіль Google Scholar https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=VKN10bIAAAAJ Профіль ORCID: orcid.org/0000-0002-7140-8252 Профіль ResearchGate: https://www.researchgate.net/profile/Olena_Secheiko Профіль на сайті НТБНАУ: http://www.lib.nau.edu.ua/naukpraci/teacherr.php?id=10618 Профіль у репозитарії НАУ (повний перелік праць): http://www.lib.nau.edu.ua/praci/10618secheyko.pdf Тел.: 406-68-04 E-mail: SecheykoE@nau.edu.ua Робоче місце: 8.905</p>
Оригінальність навчальної дисципліни	Дисципліна є прикладною і сприяє набуттю навичок консультативної роботи психолога в індивідуальній та груповій роботі із застосуванням класичних та сучасних технологій впливу з метою збереження фізичного і психічного здоров'я персоналу та його професійного й особистісного зростання
Лінк на дисципліну	